



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Milli Savunma Bakanı Hulusi AKAR* tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.


Ayşe ACAR BAŞARAN
Batman Milletvekili

Kamu güvenliğini sağlamakla yetkilendirilmiş askerlerin ve güvenlik güçlerinin, yetkilerini istismar etmelerinin ve temel hakları ihlal etmelerinin önlenmesi, kapsamlı bir denetimle ve suç işleyenlerin için yasalarla belirlenmiş ağır bir yaptırımla mümkündür. Son dönemlerde çeşitli mevkilerde olan askerlerin cinsel taciz, istismar ve tecavüz vakaları ile gündeme geldiği bir durum açığa çıkmıştır. Sakarya Garnizon Komutanı Kurmay Albay Fahri Can Çağlar'ın 15 askeri cinsel istismara maruz bırakmaktan 7 Ekim tarihinde tutuklanması, öncesinde tecavüzcü Uzman Çavuş Musa Orhan Vakası, Kurmay Binbaşı Oktay Ö. Vakası, 2015 yılında Filistinli bir mülteciye yönelik tecavüz vakası, 2021 yılında iki çocuğa yönelik uzman çavuş Talip K. Vakası gibi asker, uzman çavuş, korucu ve benzeri üniformalıların fail olduğu vakalar görülmüştür.

2020 yılında Van'da mültecileri geri gönderme merkezinde iki güvenlik görevlisi mülteci bir kadına tecavüzden tutuklanmıştır. Türkiye'nin denetiminde olan Suriye topraklarında özellikle Efrin bölgesinde kadın ve çocuklara yönelik istismar, taciz ve şiddet vakalarının "üniformalılarca" sistematikleştirildiğine dair yaygın iddialar bulunmaktadır. 1997-2012 yılları arasında 241 polis, 91 asker, 17 özel timci, 15 korucu ve 45 gardiyan tecavüz suçundan yargılanması söz konusu durumun bugüne özgü olmadığını göstermektedir. Sadece Türkiye'de değil birçok ulus devletin sınırlarında yaşanan vakalardan dolayı; özellikle kaçak ve kayıt dışı geçiş yapmaya çalışan sığınmacı, mülteci ve göçmenlere karşı çeşitli istismar vakalarının olduğu ve bu hak ihlallerinin önüne geçmek için özel tedbirlerin alınması gerektiği bilinmelidir.

4 Ocak 2023'te kamuoyuna yansıyan bir tecavüz vakası konu hakkında alınan tedbirlerin yeterli olmadığını, güvenlik üniforması altında tecavüz faillerinin bulunabileceğini bir kere daha açığa çıkarmıştır. Mülteci geçişlerinin yoğun olduğu Van'ın sınır ilçesi Saray'da, 2 sözleşmeli erin, Afgan mülteci L.M.'ye tecavüz ettikleri gerekçesiyle tutuklandığı kamuoyunun bilgisine yansımıştır. Mezopotamya Ajansı'nın ilgili haberine göre "Van'ın Serav (Saray) ilçesinde 2 Ocak'ta 17 Bangladeşli uyruklu mülteci ve L.M. askerlerce gözaltına alınmış, karakolda kadın görevlinin bulunmaması nedeniyle 2 sözleşmeli er, L.M.'nin üstünü aradıktan sonra L.M.'yi gözetleme kulesine zorla götürerek tecavüz

77388

etmiş, L.M.'nin çığlık atması ve başka askerlerin yardıma gelmesiyle birlikte tecavüzcü askerlerin yakalanıp tutuklandığı" ifade edilmektedir.

Bu bağlamda:

- 1) Van'ın Saray ilçesinde 2 Ocak 2023 tarihinde mülteci bir kadına yönelik sözleşmeli erlerin tecavüz iddiası hakkında bakanlığınızın yürüttüğü bir soruşturma mevcut mudur? Bu vakadaki tecavüzcü askerlerin hiyerarşik olarak bağlı olduğu üsleri bu soruşturmaya dahil edilmiş midir?
- 2) Mülteci geçişleri sırasında mültecilere yönelik taciz, tecavüz ve istismar vakalarının yaşanmaması amacıyla hangi tedbirler alınmaktadır?
- 3) 2002-2023 yılları arasında asker üniforması taşıyanların; askerlere, halka, mülteci ve sığınmacılara taciz, tecavüz, istismar, işkence ve kötü muamele uyguladığı iddiasıyla görevden uzaklaştırılan asker sayısı kaçtır? Bu kişilere uygulanan diğer yaptırımlar nelerdir?
- 4) 2002-2023 yılları arasında mülteci ve sığınmacılara yönelik yaşanan taciz, tecavüz, istismar, işkence ve kötü muamele vaka sayısı kaçtır? Vakaların tespiti ve verilerinin derlenmesi amacıyla hangi çalışmalar yürütülmektedir?
- 5) Mülteci geçişlerinin olduğu sınır bölgelerinde kadın mültecilere yönelik üst arama ve benzeri diğer işlemler için kadın görevlilerin istihdam edilmesi yönünde bir çalışma başlatacak mısınız?
- 6) Askerlikte istismar ve taciz iddialarını dikkatle ve ivedilikle inceleyen bir mekanizma kurulacak mıdır?